

Metsänkäsittelyn ohje liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan lähistöllä

Luonnonsuojelulain 70 §:n ja 78 §:n mukaan kiellettyä on

- lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen
- yksilöiden tahallinen tappaminen tai pyydystäminen
- pesien ja yksilöiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen
- tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana tai niiden elämänsyklinän kannalta tärkeillä paikoilla.

Tämä ohje perustuu Liito-oravan huomioon ottaminen metsänkäsittelyn yhteydessä -neuvontamateriaaliin (2016). [Neuvontamateriaali \(linkki\)](#) on laadittu Tapio Oy:ssä maa- ja metsätalousministeriön tilaamana työnä.

Tätä ohjetta noudattamalla voidaan varmistua luonnonsuojelulain asettamien velvoitteiden täyttymisestä. Jos ohjeistuksen noudattaminen ei ole mahdollista, ota yhteyttä Lupa- ja valvontavirastoon.

Tapio on julkaissut materiaaliin perustuvan verkkokurssin, joka auttaa maanomistajia ja metsässä työtä tekeviä ammattilaisia omaksumaan suositellut toimintatavat. Verkkokurssi löytyy osoitteesta www.tapio.fi/liito-orava

Hakkuun toteuttaminen luonnonsuojelulain 78 §:n mukaisesti

- Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen puusto jätetään hakkuissa pystyyn. Kaikki liito-oravan pesäpuiksi tulkittavissa olevat puut jätetään pystyyn. Lisäksi säästetään pesäpuun välittömässä läheisyydessä oleva puusto, joka sisältää ruokailupuut (haavat, koivut ja lepät), ruoan varastointiin sopivat kuuset ja tarvittavan suojapuuston. Uudistushakkuualueilla lisääntymis- ja levähdyspaikan suojapuuston osalta huomioidaan tuulenkaatojen riski.
- Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoilta jätetään riittävät puustoiset kulkuyhteydet ympäröiville metsäalueille.
- Lisääntymis- ja levähdyspaikoilla ei suositella raivauksia.

Tarkempaa tietoa käsittelytapakohtaisesta ohjeistuksesta sekä siitä miten liito-oravan elinolosuhteita voi parantaa talousmetsässä saat [Tapion liito-oravan neuvontamateriaalista \(linkki\)](#).

Yleistä tietoa liito-oravasta ja lisääntymis- ja levähdyspaikoista

Liito-oravan elinympäristö on laaja eikä lailla velvoiteta suojelemaan liito-oravan elinympäristöä kokonaisuudessaan. Säännökset koskevat ainoastaan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Luonnonsuojelulain tarkoittamalla liito-oravan lisääntymispaikalla liito-orava saa poikasia. Levähdyspaikassa yöaktiivinen liito-orava viettää päivänsä. Lisääntymis- ja levähdyspaikkoja voi olla samalla kiinteistöllä useita.

Lisääntymis- ja levähdyspaikka käsittää pesäpuun lisäksi sen välittömässä läheisyydessä olevan puuston, jolla on merkitystä liito-oravalle ruokailun, ruoan varastoinnin tai suojan kannalta

Luonnonsuojelulain tarkoittama liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittäminen tarkoittaa pesintään ja levähtämiseen käytettävien puiden kaatamista. Hävittämiseen voidaan rinnastaa myös tilanne, jossa kaikki kulkuyhteydet lisääntymis- ja levähdyspaikkaan tuhoetaan.

Lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentäminen tarkoittaa jonkin heikentävän toimenpiteen tekemistä kuten esimerkiksi suojaa ja ravintoa tarjoavien puiden kaatamista pesäpuun ympäriltä, ruokailupuihin vievien puustoisten kulkuyhteyksien katkaisemista tai ruokailupuiden kaatamista.

Lisääntymis- ja levähdyspaikkoina toimivat kolopuut, risupesät tai pöntöt eivät ole jatkuvasti liito-oravilla käytössä. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat voivat tyhjetä tilapäisesti liito-oravayksilön kuollessa. Uudet liito-oravayksilöt voivat kuitenkin käyttää samoja lisääntymis- ja levähdyspaikkoja lähitulevaisuudessa. Tilapäisesti tyhjentynyt lisääntymis- ja levähdyspaikka on siten edelleen lailla suojeltu.

Mahdollisen lisääntymis- ja levähdyspaikan olemassaolo tulee tarkistaa aina tapauskohtaisesti. Liito-oravan nykyisiä lisääntymis- ja levähdyspaikkoja voi olla myös kohteilla, joilla aiempi havaintotieto on vanhaa. Vain osa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoista on viranomaisilla ja maanomistajilla ennakkoon tiedossa. Hävittämis- ja heikentämiskielto on kuitenkin voimassa kaikkialla.

Alueen suojeleminen

Alueellinen elinvoimakeskus tutkii maanomistajan halutessa tapauskohtaisesti alueen suojelumahdollisuudet ja soveltuvuuden esimerkiksi METSO-ohjelmaan. Lisätietoja suojelusta saa alueelliselta elinvoimakeskukselta.

Jos liito-oravan esiintymisalueella sijaitsee metsälain 10 §:n tarkoittama elinympäristö, voi maanomistaja tiedustella Metsäkeskuksesta alueen määräaikaisen ympäristötukisopimuksen mahdollisuutta.

Lisätietoja

Lupa- ja valvontavirasto antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita luonnonsuojelulain ja tämän ohjeen soveltamisessa.